

viselniük, pofozkodás, párbaj és bírósági pör lett a dolog vége”.⁷⁰ Így tehát kijelenthető, hogy bár a társaság nagy valószínűséggel Rozsnyay váradi fellépése nélkül is feloszlott volna, de a botrányba fulladt Wilde-előadás (pontosabban az azt megelőző fordítói konferansz) közvetve meggyorsította a hanyatlási folyamatot.

Mindazonáltal Rozsnyay utólagosan „jóvátette” ezt: kultikus rajongással összegyűjtött „Holnap-múzeuma” (illetve annak megmaradt része) ma még valójában föltáratlan te-repe, kiaknázatlan lehetősége az irodalomtörténeti kutatásnak.

Érdeemes idézni a „rivális” fordító, Kosztolányi Wilde-ról szóló sorait, melyeket éppen a *Pádua hercegnője* fővárosi bemutatója kapcsán írt: „Oscar Wilde nem ok nélkül hordta Balzac ezüsfogantyús sétapálcáját, és nem pusztá hóbortból vette meg Carlyle nagy fekete íróasztalát. Irodalmi szenzációkat keresett. A vére, az idegzete, az agyveleje akképpen volt megalkotva, hogy a közvetlen és nagyszerű benyomások nem a természetből szóltak hozzá, hanem a művészi világból, egy csinált, mesterséges és másodlagos életből, amely számára mégiscsak az igazi élet volt.”⁷¹

Bizonyára nem véletlen, hogy mindez Rozsnyay Kálmánra is igaz.

BABITS MIHÁLY, TÓTH ÁRPÁD, FELESÉGE, TÓTH ANNUS ÉS KARINTHY FRIGYES 1926-BAN

⁷⁰ Ilia Mihály: *Egy irodalmi kalamaajka, avagy A Holnap megszűnése*. In: *Kiemelés tőlem. Emlékkönyv Kántor Lajos hetvenedik születésnapjára*. Szerk.: Balázs Imre József, Horváth Andor, Kovács Kiss György. Kolozsvár, 2007. 109–118.

⁷¹ Kosztolányi Dezső: *Pádua hercegnője*. Élet, 1909. okt. 3. In: *Uő.: Színházi esték*. Szerk.: Réz Pál. Bp., 1978. I. köt. 249–250.